

Helsingissä

toukok. 15 p:nä 1944.

Talouseläimen kasvattajille.

Lihan säännöstelystä annetut päätökset sisältävät eräitä talouseläimen kasvattajan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevia määräyksiä, jotka asianomaisten oman etunsa vuoksi ja ikävyyksistä välttyäkseen on syytä tuntea:

1) Talouseläimen kasvattajalla tarkoitetaan henkilöä, joka oman ruokakuntansa lihan tarpeen turvaamiseksi satunnaisesti pitää karjaa.

2) Talouseläimeksi voidaan ottaa joko vasikka, sika, lammas tai vuohi.

3) Ostolupa talouseläimen sekä sille mahdollisesti myönnettävän rehun hankkimista varten on pyydettyä siltä kansanhuoltolautakunnalta, jonka alueella eläintä tullaan pitämään. Jos eläin myöhemmin halutaan siirtää toiselle paikkakunnalle, on siirtoa varten tarvittava kuljetuslupa pyydettyä samalta, eli siis siltä kansanhuoltolautakunnalta, jonka alueelta eläin siirretään.

4) Ainoastaan sika voi olla useampien ruokakuntien yhteisenä talouseläimenä. Kaksi tai kolme eri ruokakuntiin kuuluvaa henkilöä saa hankkia yhteisen sian ehdoin, että kansanhuoltolautakunnalle eläimen ostolupaa pyydettyäessä samalla ilmoitetaan niiden henkilöiden nimet ja osoitteet, jotka tulevat „sikäyhtiön osakkaiksi”. Säännöllisesti karjaa pitävää ei hyväksytä tällaisen yhtiön osakkaaksi.

5) Talouseläimeksi saadaan ottaa vain alle 6 kk:n ikäinen eläin.

6) Talouseläintä on ruokittava vähintään 2 kuukautta asianomaisen tai jos kysymys on sikäyhtiöstä, asianomaisten hankkimilla rehuilla tai taloudesta kertyvillä ruoanjätteillä. Talouseläintä on mainittu aika ruokittava sillä paikkakunnalla, jolla talouseläimen kasvattaja tai, jos kysymys on sikäyhtiöstä, kasvattajat tahi suurin osa heidän kunkin ruokakuntansa jäsenistä tänä

aikana asuu, ja sellaisessa rakennuksessa, jota hän tai he tahi joku heistä joko kokonaan tai osaksi hallitsee.

7) Kun eläin teurastetaan, sen ruhoa punnitsemaan on pyydetty kansanhuoltolautakunnan määräämä punnitusmies, joka suorittamansa punnituksen perusteella antaa ruhon painosta punnitustodistuksen. Pikkuvasikan, lampaan ja vuohen ruhon saa, ellei paikallinen kansanhuoltolautakunta toisin määrää, kuitenkin punnita ja tämän perusteella sen painosta antaa punnitustodistuksen muikin luotettava henkilö. Ruho punnitaan ilman elimiä, sian ruho päineen sorkkineen ja muun eläimen ruho ilman päätä ja sorkkia.

8) Punnitustodistus sekä niiden talouseläimen kasvattajan ruokakuntaan kuuluvien lihakortit, joille teurastetusta eläimestä saatua lihaa halutaan varata, on toimitettava 14 päivän kuluessa teurastuspäivästä sille kansanhuoltolautakunnalle, jolta eläimen ostolupa on saatu tai, jos eläin on myöhemmin siirretty toiselle paikkakunnalle, sille kansanhuoltolautakunnalle, jonka alueella sitä on viimeksi ruokittu. Kansanhuoltolautakunnalle on samalla esitettävä heidän yleisostokorttinsa niihin lihanvarausajasta tehtävää merkintää varten.

Jos ostokorttien edellä tarkoitettulle kansanhuoltolautakunnalle toimittaminen tuottaisi talouseläimen kasvattajalle erityistä haittaa, voi lautakunta, jos punnitustodistusta lautakunnalle toimitettaessa samalla pyydetään kuljetuslupa eläimestä saadun lihan siirtämiseksi asianomaisen vakinaisen asuinpaikkakunnan kansanhuoltolautakunnan alueelle, pyynnöstä suostua siihen, että ostokortit saadaan toimittaa viimeksi mainitulle kansanhuoltolautakunnalle samalla kun kuljetuslupa sille toimitetaan. Tällöin kansanhuoltolautakunta merkitsee kuljetuslupaansa myös punnitustodistuksen mukaisen lihamäärän siinäkin tapauksessa, että kuljetuslupa pyydetään vain osalle eläimestä saadun lihan kokonaismäärästä, sekä maininnan siitä, että ostokortit toimitetaan asianomaisen vakinaisen asuinpaikkakunnan kansanhuoltolautakunnalle.

9) Talouseläimen kasvattaja saa, mikäli sian teuraspainorajaa koskevat määräykset eivät aiheuta vähennystä, varata lihaa 2 kiloa ruokakuntaansa kuuluvaa henkilöä (myös kotiapulaista) ja kulkautta kohden. Lihaa saadaan varata enintään vuoden ajaksi teurastuspäivästä lukien. Sanotusta ajasta on kuitenkin vähennettävä se aika, joksi asianomaiselle ehkä on teurastuksen tapahtuessa varattuna aikaisemmin teurastetusta eläimestä saatua lihaa. Jos teurastetun eläimen ruhosta, sen jälkeen kun edellä selostettu varaus on tehty, jää jäljelle vähemmän kuin ruhon neljännes, saadaan lihaa varata niin pitkäksi ajaksi kuin koko ruhon paino

edellyttää, jolloin varausaika voi olla jopa 16 kuukautta teurastuspäivästä lukien. Lihaa saadaan varata joko kaikille ruokakuntaan kuuluville tai vain osalle heistä.

10) Jos sinä aikana, joksi varaus on tehty, omavaraisruokakunnasta eroaa henkilö, jolle on varattu lihaa, tahi, jos siihen liittyy henkilö, jolle halutaan varata lihaa, niin ruokakunnan muiden jäsenten lihan varausaika edellisessä tapauksessa vastavasti pitenee ja jälkimmäisessä lyhenee. Ruokakunnasta eroavalla ei siis ole oikeutta vaatia hänelle varattua lihamäärää mukaansa, vaan hänen on pyydyttävä itselleen lihakortti kansanhuoltolautakunnalta. Päinvastoin taas on henkilön, jolla on lihakortit ja joka liittyy omavaraiseen ruokakuntaan, toimitettava ne kansanhuoltolautakunnalle siinä tapauksessa, että hänet halutaan saada lihavarauksesta osalliseksi. Kummassakin tapauksessa on kansanhuoltolautakunnalle esitettävä myös asianomaisen yleisostokortti.

11) Jos talouseläimenä on sika, edellä kohdassa 9 mainitun omavaraisannoksen saannin edellytyksenä on, että sian ruhopaino, s. o. lihan paino, on vähintään 50 kiloa (aikana 1/1—31/5 -44 painoraja oli 45 kg). Jos paino jää sanotun teuraspainorajan alapuolelle, vähenee omavaraisannoksen määrä vastavasti, sillä lihakortit otetaan tässä tapauksessa pois niin pitkäksi ajaksi kuin teuraspainoraja edellyttää. Jos sian alipainoisena teurastaminen on johtunut eläimen sairaudesta ja tästä on ennen teurastamista hankittu joko eläinlääkärin tai kansanhuoltolautakunnan sairaustodistusten antajaksi määräämän henkilön antama todistus, kansanhuoltopiirin toimisto voi sille osoitetun, kansanhuoltolautakunnalle jätettävän hakemuksen perusteella määrätä lihakortit otettavaksi pois teuraspainorajaa alemmaa painoa vastaavalta ajalta.

12) Se osa teurastuttamansa eläimen ruhosta, jota talouseläimen kasvattaja ei saa varata omaa ruokakuntaansa varten, hänen on luovutettava ostokuittia vastaan lihan hankintaliikkeelle tai sen ostoasiamiehelle taikka lihakortin kuponkeja vastaan suoraan kuluttajalle. Tällöin on huomattava, että lihan hankintaliike saa ostaa, paitsi kokonaisia ruhoja, ainoastaan yhtenä palana olevia ruhon puolikkaita, etu- ja takapäitä ja ruhon neljänneksiä ja että kuponkeja vastaan lihaa luovutettaessa on kaikista lihaladuista ja ruhonosista otettava kiloa kohden sellainen määrä kuponkeja kuin sanomalehdissä kuukausittain julkaistavassa kansanhuoltoministeriön korttikalenteripäätöksessä kulloinkin määrätään.

13) Jos talouseläimen kasvattaja on ruokkinut eläintä muualla kuin vakinaisella asuinpaikkakunnallaan, hänen on, halutessaan

siirtää eläimestä saadun lihan vakinaiselle asuinpaikkakunnallensa, pyydettyä kuljetuslupa siltä kansanhuoltolautakunnalta, jonka alueelta liha lähetetään. Tämä kuljetuslupa asianomaisen on toimitettava 7 päivän kuluessa kuljetuksen päättymisestä sille kansanhuoltolautakunnalle, jonka alueelle liha on kuljetettu.

14) Paitsi kohdassa 4 tarkoitettuja kahden tai kolmen ruokakunnan muodostamia sikayhtiöitä, ovat useammankin ruokakunnan muodostamat sikayhtiöt sallittuja edellyttäen, että kaikki yhtiöön kuuluvat asuvat samassa talossa. Tällainen yhtiö saa pitää useampia sikoja, ei kuitenkaan samanaikaisesti enempää kuin yhden sian kutakin yhtiöön kuuluvaa täyttä kolmea ruokakuntaa kohden. Sika tai siat on pidettävä siinä talossa, jossa kaikki yhtiöön kuuluvat henkilöt asuvat tai sen välittömässä läheisyydessä. Edellä tarkoitettuun yhtiöön kuuluvilla on muuten samat oikeudet ja velvollisuudet kuin kohdassa 4 tarkoitettuun sikayhtiöön kuuluvilla, paitsi että se aika, jona yhtiöön kuuluvien on sikaa ruokittava on vähintään 4 kuukautta.